

Дисертацією є рукопис.

Роботу виконано на кафедрі української мови та культури Національного авіаційного університету Міністерства освіти і науки України.

Науковий керівник: кандидат філологічних наук, доцент

ЛИЧУК Марія Іванівна,

Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв,

професор кафедри української та іноземних мов.

Офіційні опоненти:

доктор філологічних наук, професор

СОЛОГУБ Надія Миколаївна,

Інститут української мови НАН України, провідний науковий співробітник відділу стилістики та культури мови;

кандидат філологічних наук, доцент

ТАРАН Аглія Анастолівна,

Черкаський національний університет

імені В. Хмельницького,

доцент кафедри українського мовознавства і прикладної лінгвістики.

Захист відбудеться 16 травня 2014 року о 10⁰⁰ на засіданні спеціалізованої вченої ради К 32.051.02 у Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки (вул. Винниченка, 30 а, ауд. 407, м. Дубіж, 43000).

Із дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (вул. Винниченка, 30 а, ауд. 407, м. Дубіж, 43000).

Автореферат розіслано 15 квітня 2014 року.

Учений секретар

спеціалізованої вченої ради
доктор філологічних наук, доцент

Н. М. Костусяк

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

1

Кінець ХХ – поч. ХХІ ст. характеризують активними трансформаційними процесами в українському суспільстві, що знаходять відображення і в літературі, і в мові. Художній стиль зазнає впливу писемного та усного розмовного мовлення, відзначається актуалізацією мовних елементів наукового, офіційно-ділового та публіцистичного стилів.

Дослідження художньої мови актуальне для української лінгвостилістики як із погляду пошуку нових підходів до побудови типологічного слововживання, так і розвитку семантики образного слова.

Загальнотеоретичні та ідіостилічні проблеми лінгвістичного аналізу художнього тексту представлено в працях В. В. Дятчук, Л. О. Пустові С. Я. Ермоленко, Л. А. Лисиченко, Л. І. Малецько, Н. М. Сологуб, Л. О. Ставицька Л. В. Струганець, В. А. Чабаненка та ін.

Мовні одиниці, які функціонують у художніх творах сучасної української письменниць, досліджено фрагментарно. Є лише поодинокі мовознавчі студії, присвячені розгляду того чи того аспекту мовотворчості М. Матіос, зокрема наукові розвідки З. П. Бакуч, К. М. Селіверстової, тез доповідей Д. В. Гурської, З. С. Кашуби, Л. М. Прибудди. Комплексно проаналізувала лексико-семантичні, синтаксичні та структурні особливості кореферентних конструкцій у прозовому стилі М. Матіос Г. В. Осіпчук. Нерозглянутою є специфіка функціонування лексичних і фразеологічних одиниць у мові художніх творів інших сучасників українських авторів зокрема Є. Кононенко, Т. Зарівної та С. Майданьської, мовотворчість яких також заслуговує на поглиблене студіювання.

Мова жіночої прози 90-х років ХХ – поч. ХХІ ст. ще не була предметом спеціального лінгвістичного аналізу або ж її вивчали підпорядковано іншим дослідницьким завданням. Проте вона становить зацікавлення з погляду мови та стилю загалом, індивідуального внеску митців у дослідження лінгвостилістики художнього тексту, спільних тенденцій у художній мовотворчості цього періоду на тлі загальних процесів у літературній мові.

Актуальність теми зумовлена потребою системного наукового аналізу мови української жіночої прози 90-х років ХХ – поч. ХХІ ст. (на матеріалі прозових творів С. Майданької, Т. Зарівної, М. Матіос і Є. Кононенко), також визначення впливу лінгвостилістичної практики митців на розвиток української літературної мови поч. ХХІ ст.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами Дисертація виконана в межах комплексного наукового дослідження „Лексичні та граматичні одиниці української мови у функціонально-семантичному і комунікативно-прагматичному аспектах” кафедри українознавства гуманітарного інституту Національного авіаційного університету. Тем дисертації затверджена Науковою координаційною радою „Українська мова інституту української мови НАН України (протокол № 53 від 27 квітня 2010 р.)”

Мета роботи – визначити стилістичний потенціал лексичних та фразеологічних одиниць у мові художніх текстів українських авторів